

รายงานผลการสัมมนา

เรื่อง

สร้างแบรนด์ดี ขยายโอกาส ต่อยอดแนวคิด CSR
ด้วยเทรนด์บรรจุภัณฑ์สีเขียว (Green Packaging)

จัดโดย

บริษัท ริด เทรตเด็กซ์ จำกัด

วันที่ 4 พฤศจิกายน พ.ศ. 2557

ณ ศูนย์ประชุมสินค้านานาชาติไบเทค กทม.

ผู้จัดทำ

อาจารย์กรรณิการ์ ยี่มนาค

รายงานผลการสัมมนา
บทบาทของสถาบันการศึกษาต่อการส่งเสริม
การขับเคลื่อนการสื่อสารวิทยาศาสตร์ในสังคมไทย

1. ผู้รายงาน

ชื่อ กรรมการ นามสกุล ยี่มนาค ตำแหน่ง อาจารย์

เข้าร่วม การสัมมนา

เรื่อง สร้างแบรนด์ดี ขยายโอกาส ต่อยอดแนวคิด CSR ด้วยเทรนด์บรรจุภัณฑ์สีเขียว (Green Packaging)

สถานที่ ณ ศูนย์ประชุมสินค้านานาชาติไบเทค กทม.

ตั้งแต่วันที่ 4 พฤศจิกายน พ.ศ. 2557 ถึง วันที่ 4 พฤศจิกายน พ.ศ. 2557 รวมระยะเวลา 1 วัน

จำนวนผู้เข้าร่วมทั้งหมด ประมาณ 200 คน

2. รายละเอียดเกี่ยวกับการไปฝึกอบรม ดูงาน ประชุม และสัมมนา

รายงานการสัมมนา

2.1 เรื่อง สร้างแบรนด์ดี ขยายโอกาส ต่อยอดแนวคิด CSR ด้วยเทรนด์บรรจุภัณฑ์สีเขียว

(Green Packaging)

วัตถุประสงค์:

- 1) เพื่อให้มีความรู้ด้านการผลิต เทคโนโลยี และบริการ ในอุตสาหกรรมเครื่องสำอางและความงาม
- 2) เสริมสร้างความแข็งแกร่งของเครือข่ายผู้ผลิตในอุตสาหกรรมเครื่องสำอางและความงาม
- 3) เพื่อให้ทราบบทบาท ความร่วมมือระหว่างภาครัฐ และเอกชน ด้านการพัฒนาอุตสาหกรรม

เครื่องสำอางและความงาม ต้อนรับการเข้าสู่เขตการค้าเสรีภูมิภาคอาเซียน

วิธีการสัมมนา : การเสวนา

เข้าร่วมสัมมนา : ในฐานะผู้เข้าร่วมสัมมนา

คำชี้แจง: ขอขอบคุณที่ท่านให้ความสนใจศึกษาเอกสารเผยแพร่ความรู้ (KM) ของสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มสธ. ซึ่งจัดทำขึ้นเพื่อเผยแพร่ให้เกิดประโยชน์เชิงวิชาการในวงกว้าง ทั้งนี้หากท่านนำข้อมูลจากเอกสารนี้ไปใช้ ขอให้อ้างอิงแหล่งที่มาจากเราด้วย พร้อมทั้งแจ้งให้เราทราบแหล่งที่ท่านนำไปอ้างอิง โดยแจ้งทางอีเมลมาที่ stoffice@stou.ac.th เพื่อประโยชน์ในการบูรณาการข้อมูลร่วมกัน

2.2 สรุปสาระสำคัญจากการสัมมนาได้ดังนี้

คุณสุทธิศักดิ์ วิลานันท์ รองกรรมการผู้จัดการบริษัท เทตเด็กซ์ จำกัด กล่าวเปิดการเสวนาว่า อุตสาหกรรมเครื่องสำอางและความงามในประเทศไทยมีศักยภาพในการแข่งขันสูง และมีความก้าวหน้ามาก อย่างไรก็ตามในการก้าวเข้าสู่การรวมตัวกันทางด้านเศรษฐกิจของภูมิภาคในอาเซียน จะเกิดความท้าทายในการสร้างมาตรฐานการผลิตให้แก่ประเทศไทย อีกทั้งในปัจจุบันมีกระแสโลกเข้ามาทำให้บรรจภัณฑ์สีเขียวเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในอุตสาหกรรมเครื่องสำอางและความงาม

คุณเกษมณี เลิศกิจจา นายกสมาคมผู้ผลิตเครื่องสำอางแห่งประเทศไทย ได้กล่าวสนับสนุนว่า อุตสาหกรรมเครื่องสำอางและความงามในประเทศไทยมีการเติบโตอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากการผลิต วัตถุดิบ และเทคโนโลยีที่ทันสมัยมากขึ้น และยังมีผู้ผลิตและห่วงโซ่ระดับนานาชาติมาสร้างฐานการผลิตในประเทศไทย โดยรวมแล้วสำหรับอุตสาหกรรมเครื่องสำอางและความงามในประเทศไทยมีตลาดส่งออกร้อยละ 40 และขายในประเทศร้อยละ 60 ซึ่งตอนนี้ประเทศไทยถือว่าเป็นอันดับต้นๆ ในอุตสาหกรรมเครื่องสำอางและความงามเมื่อเทียบกับประเทศต่างๆ ในอาเซียน อย่างไรก็ตามในปี 2558 จะมีการรวมตัวของเขตการค้าเศรษฐกิจอาเซียน ส่งผลให้เกิดกำลังต่อรองและพัฒนาศักยภาพในการแข่งขันเพิ่มขึ้นอีก ดังนั้นเราจึงควรมีการเพิ่มในเรื่องของนวัตกรรม เทคโนโลยี ส่วนผสม เครื่องจักร และบรรจภัณฑ์ เข้าไปเพื่อให้เรายังคงเป็นผู้นำในกลุ่มอุตสาหกรรมนี้ต่อไป

วิทยากรที่เข้าร่วมเสวนา ได้แก่

- 1) ดร. ชนะ เบียงกมลสิงห์ กรรมการวิชาการฝ่ายเทคโนโลยีบรรจภัณฑ์สมาคมการบรรจภัณฑ์ไทย
- 2) คุณณฤมล ชุนทรณ์ กรรมการผู้จัดการ เดอะบอดีช็อป (ประเทศไทย)
- 3) ผศ.ดร. ธัญญรัตน์ จิฎกานัญจน์ หัวหน้าภาควิชาเทคโนโลยีการบรรจุและวัสดุ
คณะอุตสาหกรรมเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- 4) คุณสมชนะ กังวารจิตต์ Executive Creative Director Prompt Design Co., Ltd.
นักออกแบบบรรจภัณฑ์ไทยที่ได้รับรางวัลระดับโลก 3 ปีซ้อน 2010-2012

โดยมีผศ.ดร.กฤษติกา คงสมพงษ์ ผู้ช่วยผู้อำนวยการด้านการตลาดและประชาสัมพันธ์ สถาบันบัณฑิตบริหารธุรกิจศศินทร์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นผู้ดำเนินการเสวนา

สรุปสาระสำคัญจากมุมมองของวิทยากรแต่ละท่าน ได้ดังนี้

ดร. ชนะ เยี่ยงกมลสิงห์

บรรจุภัณฑ์สีเขียว คือ บรรจุภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งสามารถเป็นได้ทุกวัสดุบรรจุภัณฑ์ไม่ว่าจะเป็นพลาสติก กระดาษ แก้ว หรือโลหะ โดยมีการรวมเอาเทคโนโลยีหรือวัสดุใหม่ๆ เข้ามาช่วย ตัวอย่างเช่น การทำให้บรรจุภัณฑ์มีความบางลงแต่ยังมีสมบัติคงเดิม การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ให้มีสมบัติที่ดีขึ้นแต่ราคาไม่เพิ่มขึ้นมากนัก หรือจะเป็นการบริหารจัดการวัสดุโดยลดการใช้วัสดุลง ดังนั้นนักออกแบบหรือผู้ผลิตต้องหาสมดุลที่ยอมรับได้ระหว่างสมบัติที่ยังคงมีของตัวบรรจุภัณฑ์และราคาที่ไปด้วยกันได้ เพราะผลิตภัณฑ์บางอย่างที่เป็นของหรูหรา (luxury product) นักออกแบบยังต้องออกแบบบรรจุภัณฑ์ให้ดูหรูหราไปด้วย จะเห็นได้ว่าบรรจุภัณฑ์สีเขียวนั้นจะมีอยู่ 3 ส่วนที่เกี่ยวข้องกัน คือ สิ่งแวดล้อม ราคา และผู้ประกอบการในการผลิต

สำหรับผู้ประกอบการที่ต้องการเริ่มต้นทำบรรจุภัณฑ์สีเขียว ให้เริ่มจากการเพิ่มเติมหน้าที่หรือองค์ประกอบเล็กๆ น้อยๆ ลงไปก่อน และใช้ 3r คือ reduce-reuse-recycle เป็นตัวช่วยในการออกแบบ เช่น เริ่มจากการลดขนาดกล่องให้พอดีกับสินค้า การเปลี่ยนชนิดวัสดุบรรจุภัณฑ์ เป็นต้น

คุณณฤมล ชุนทกรณ์

สำหรับผลิตภัณฑ์ The Body Shop เป็นผลิตภัณฑ์ที่เน้นในเรื่อง green concept มาตลอด โดยมองตั้งแต่วัตถุดิบ กระบวนการ รวมไปถึงตัวบรรจุภัณฑ์ โดยผลิตภัณฑ์ทุกตัวที่ผลิตออกมาจะเน้นเรื่องการตอบสนองความต้องการของลูกค้าและเรื่องสิ่งแวดล้อมควบคู่กันไป จึงเป็นแบรนด์ที่ได้รับการยอมรับเรื่อยมา การเลือกวัตถุดิบจะเน้นเลือกของธรรมชาติ เป็นของดีประจำชาตินั้นๆ เช่น ตะไคร้ของประเทศไทยได้รับการนำเอามาเป็นวัตถุดิบด้วย และสำหรับตัวกล่องบรรจุภัณฑ์จะมีสัญลักษณ์ FSC ซึ่งเป็นสัญลักษณ์เพื่อแสดงถึงแหล่งที่มาจากป่าไม้ที่มีการบริหารจัดการอย่างยั่งยืนเพื่อสนองตอบความต้องการด้านเศรษฐกิจสังคมและนิเวศวิทยาของคนรุ่นนี้และคนรุ่นหลัง กล่าวคือเมื่อใช้ไปเท่าไรจะคำนวณกลับมาเพื่อไปปลูกทดแทน

สำหรับสินค้า The Body Shop นั้นมีกลยุทธ์หรือยุทธศาสตร์ที่แน่นอน คือ เป็นผลิตภัณฑ์ที่มาจากวัตถุดิบที่มีคุณภาพและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม รวมไปถึงการตั้งราคาสินค้าที่รับได้ ผู้บริโภคส่วนใหญ่จะทราบและเข้าใจในตัวสินค้าของ The Body Shop ดี จึงกลายเป็นจุดขายและเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ทั้งผู้ผลิตและผู้บริโภคตระหนักถึงเรื่องสิ่งแวดล้อม

ผศ.ดร. ธัญญรัตน์ จิฎกานัญญ์

ในมุมมองของคนทั่วไปจะเข้าใจกันว่าบรรจุภัณฑ์สีเขียวมาจากกระดาษ หรือสิ่งที่ปลูกทดแทนใหม่ได้อย่างเดียว ซึ่งความจริงแล้วคำว่าบรรจุภัณฑ์สีเขียวจะมองทั้งหมด รวมไปถึงการบริหารจัดการให้สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้ มองตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำ เปรียบเทียบทั้งหมดว่าอะไรเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมจริง เช่น ตอนนี้องมองว่าการใช้พลาสติกชีวภาพเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม แต่ถ้าเปรียบเทียบกันในช่วงเวลานี้ระหว่างพลาสติกชีวภาพกับพลาสติก PE ธรรมดา การใช้พลังงานในการผลิตพลาสติกชีวภาพจะใช้น้ำมากกว่าและมี

ต้นทุนในการผลิตที่สูงกว่าด้วย ดังนั้นสิ่งสำคัญคือต้องเข้าใจว่าอะไรที่ถือว่าเป็น green จริงๆ ซึ่งอาจต้องใช้เกณฑ์ในการประเมินบรรจุกฎเกณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ตัวอย่างเช่น พวกมาตรฐาน ISO หรือ EN โดยการเริ่มต้นของบรรจุกฎเกณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมที่ดีที่สุดต้องเริ่มจาก reduce-reuse-recycle

บรรจุกฎเกณฑ์ที่ดีต้องปกป้องคุ้มครองได้ตลอด เช่นเดียวกับการทำบรรจุกฎเกณฑ์สีเขียวต้องมองให้ครบวงจร ต้องหาจุดสมดุลให้ได้ หาเทคโนโลยีและต้นทุนที่เหมาะสม และเมื่อทำแล้วต้องทำได้อย่างยั่งยืน ซึ่งในทุกวันนี้ทางประเทศแถบยุโรปและอเมริกาจะสนใจเรื่องบรรจุกฎเกณฑ์สีเขียวมาก ในขณะที่ประเทศทางเอเชียไม่สนใจเรื่องบรรจุกฎเกณฑ์สีเขียว ดังนั้นต้องอาศัยความร่วมมือจากทั้งภาครัฐและภาคเอกชนในการผลักดัน ร่วมกันทำกิจกรรมให้เกิดเป็น green product ขึ้นมา

คุณสมบัติ กังวารจิตต์

จากที่ได้เป็นกรรมการในการตัดสินใจออกแบบบรรจุกฎเกณฑ์ระดับโลกพบว่าปีนี้เป็นแนวโน้มบรรจุกฎเกณฑ์เข้ามาจะเน้นเป็นบรรจุกฎเกณฑ์สีเขียวเยอะมาก โดยเฉพาะ global brand ตระหนักด้านสิ่งแวดล้อมมาก เช่น น้ำแร่ Evian ในอนาคตจะออกแบบเป็นรูปหยดน้ำ และจะเปลี่ยนสายการผลิตในการผลิตขวดรวมทั้งตัวฝาได้ออกแบบเป็นฝาแบบลอก (peel lid) เปิดแล้วทิ้งเลย เพื่อลดวัสดุและต้นทุนในการผลิต ส่วนตัวขวดจะไม่มีฉลากแต่จะทำการปั๊มเป็นโลโก้ในขวดซึ่งนอกจากจะเป็นการประหยัดวัสดุแล้วยังลดปริมาณการทิ้งด้วย อีกตัวอย่างที่น่าสนใจคือ เจ้าของแบรนด์ดัง Garnier ได้จับมือร่วมกับบริษัท Terracycle ซึ่งเป็นบริษัทกำจัดขยะโดยทาง Garnier จะซื้อขวดเปล่าหลังใช้แล้วส่งให้กับทาง Teracycle เพื่อนำไปรีไซเคิลเป็นผลิตภัณฑ์อื่นๆ

สำหรับผู้ประกอบการที่ต้องการใช้ green concept ควรทำความเข้าใจกับคำว่า green กับผลิตภัณฑ์ของตัวเองก่อน แล้วจึงสื่อไปยังผู้บริโภค ซึ่งอาจจะมีการจัด campaign หรือสร้างภาพลักษณ์ของตัว green ให้โดดเด่นในผลิตภัณฑ์ตัวเอง อย่างไรก็ตามต้องคำนึงถึงความต้องการหลักของผู้บริโภคด้วย เพราะจากผลสำรวจของทาง TCDC พบว่าการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ในประเทศไทย ร้อยละ 80 ของผู้บริโภคไม่ได้สนใจว่าเป็น green product แต่จะตัดสินใจซื้อเมื่อผลิตภัณฑ์นั้นมีราคาถูก ดังนั้นในมุมมองของนักออกแบบที่อยากสร้างบรรจุกฎเกณฑ์สีเขียวมักจะเจอกำแพงเรื่องต้นทุนเป็นอุปสรรคเสมอ

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ได้รับความรู้ แนวคิด และมุมมองของบรรจุกฎเกณฑ์สีเขียวในอุตสาหกรรมเครื่องสำอางและความงามจากองค์กรต่างๆ ทั้งในภาครัฐและเอกชน
2. นำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการจัดทำเอกสารการสอน

คำชี้แจงการใช้เอกสาร:

ขอขอบคุณที่ท่านให้ความสนใจศึกษาเอกสารเผยแพร่ความรู้ (KM) ของสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มสธ. ซึ่งจัดทำขึ้นเพื่อเผยแพร่ให้เกิดประโยชน์เชิงวิชาการในวงกว้าง ทั้งนี้หากท่านนำข้อมูลจากเอกสารนี้ไปใช้ ขอให้อ้างอิงแหล่งที่มาจากรเราด้วย พร้อมทั้งแจ้งให้เราทราบแหล่งที่ท่านนำไปอ้างอิง โดยแจ้งทางอีเมลมาที่ stoffice@stou.ac.th เพื่อประโยชน์ในการบูรณาการข้อมูลร่วมกัน